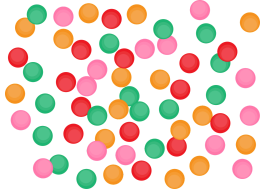

ENNAKOINNIN PROSESSI

KERÄÄ SIGNAALEITA

Toimintaympäristön havainnointi laajalla skaalalla: mitä uutta ja yllättävää on näköpiirissä? Kootaan ylös signaaleina.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN TARKKAILU

Systemaattinen prosessi, joka jatkuu. Systemaattisuus näkyy laajassa näkökulmassa (PESTEC) ja monessa eri tiedonlähteessä (uutiset, some, lait, mielipidevaikuttajat jne).

MUUTOSAJURIT

Useampia signaaleita samasta aiheesta -> havaitaan muutosajuri eli muutos, joka on käynnissä.

PESTEC

Politiikka
Talous
Yhteiskunta
Teknologia
Ympäristö
Kulttuuri

TRENDIKORTIT

Havaittuja muutosajureita voidaan kirjoittaa auki trendikorttien muodossa. Trendikortissa kuvataan muutosta tulevaisuuden näkökulmasta.

MUU IDEOINTI

Havaittuja muutosajureita voidaan käyttää myös muutoin ideoinnin apuvälineinä, esim. tulevaisuuspyörämenetelmää hyödyntäen.

SKENAARIOT

Havaittuja muutoksia voi pohtia erilaisten skenaarioiden näkökulmasta. Millaisia eri tulevaisuuksia muutokseen voisi liittyä?

TRENDIPOIMINTOJA

Hyvinvointia edistävä kirjasto

Kirjasto edistää hyvinvointia laajemmin kuin mahdollistamalla lukemisharrastuksen tarjoamalla aineistoa.

Mikä muuttuu?

Lukeminen, tarinat ja ymmärryksen lisääminen mahdollistavat hyvinvoinnin. Kirjasto voi tarjota myös kokemuksia ja osallisuuden mukanaan tuomaa hyvinvointia. Tapahtumat ja pajatoiminta antavat esimerkiksi kokemuksia oman elämänpiirin ulkopuolelta tai vahvistavat omaa kokemusta. Kirjasto on turvallinen tila, jossa voi olla yksin yhdessä tai osallistua tarjolla oleviin palveluihin ja tapahtumiin, jotka mahdollistavat osallisuuden.

Muutosvoimat

Osallisuuden kaipuu
Ilmastoahdistus
Pahoinvointi

Avainsanat

osallisuus
kokemukset
tapahtumat
yhdessäolo

Esimerkkejä signaaleista: Hoitava lukeminen tekee hyvää

Miten huomioidaan kirjastossa? Ilmastoahdistukseen vastataan keskustelemalla ja antamalla keinoja itse vaikuttaa.

TRENDIPOIMINTOJA

Mielenrauhan kirjasto

Keskittymiskyvyttömyys on kansansairaus, sosiaali- ja terveyspalvelut ovat kriisissä, joten kaikki julkiset palvelut valjastetaan henkisen hyvinvoinnin palauttamiseen.

Mikä muuttuu?

Sosiaalinen media on luotu addiktoimaan ihmiset ja on onnistunut siinä hyvin. Jatkuva dopamiinin metsästys puhelinta vilkuilemalla on rapauttanut keskittymiskyvyn. Tämä aiheuttaa henkilökohtaisia ongelmia ja myös kansantaloudellista tehottomuutta.

Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat muutoksessa, eikä rahoitus riitä, joten lievät ongelmat on priorisoitu hoidon ulkopuolelle. Yhteistyö Hyte-alueiden ja kuntien välillä ei ole käynnistynyt. Ennaltaehkäisy ja terveyden ylläpidon roolissa kunnat pyrkivät valjastamaan omat palvelunsa paikkamaan Hyte-alueiden puutteita. Kirjasto on rauhoittumisen paikka, jossa opetellaan mielenrauhaa.

Hiljaisuuden päivä

Sunnuntai 7.4. klo 10-16
Loviisan pääkirjasto

Muutosvoimat

Digitalisaatio
Huomiotalous
Keskittymiskyvyttömyys
Rauhan kaipuu

Avainsanat

vastavoima
selfhelp
keskittymiskyky
kirjallisuusterapia

Esimerkkejä signaaleissa: Lukureitit, hiljainen kampaaja-aika

Miten huomioidaan kirjastossa? Digilaitteet äänettömälle, lukureitit ja kirjallisuusterapia, tilasuunnittelussa äänimaailmat.

TRENDIPOIMINTOJA

Asiakkaiden kirjasto

Kontrollista osallisuuteen, resurssipulasta luoviin ratkaisuihin ja luovuuden edistämiseen

Mikä muuttuu?

Muutos syntyy sekä resurssien vähäisyydestä että tarpeesta kuulua johonkin yhteisöön. Kirjaston henkilökunta luovuttaa kontrollin palveluista ja tiloista enemmän asiakkaiden haltuun. Asiakkaat järjestävät kirjastossa tapahtumia ja toimintaa. Resurssipula vaatii luovia ratkaisuja, joita kirjasto edistää. Kirjastoissa on luovia pajatiloja ja kierrätystä edistäviä toimintoja muihinkin asioihin kuin kirjoihin liittyen.

Kirjastot ovat yhteisöjen yhteisiä tiloja, joita myös asiakkaat ja yhteisö voivat hallinnoida.

Muutosvoimat

Yhteisöllisyys
Resurssipula
Kiertotalous
Ilmastokriisi

Avainsanat

osallisuus
kierrätys
luovuus

Esimerkkejä signaaleissa: Tanskalaiset kirjastot, erilaiset asiakaslähtöiset tapahtumakonseptit ja työpajatoiminnot

Miten huomioidaan kirjastossa? Helppo tapa osallistumiseen, toimivat rakenteet tällaiselle toiminnalle

TRENDIPOIMINTOJA

Helppo kirjasto

Ihmiset ovat yhä keskittymiskyvyttömämpiä ja kärsimättömiä. Muutos on jo tapahtunut, mutta se kiihtyy.

Mikä muuttuu?

Kaiken pitää tapahtua sormia napsauttamalla, mahdollisimman nopeasti ja vaivattomasti.

Kirjasto on auki 24/ 7,
Online-rekisteröityminen,
sormenjälkitunnistautuminen.

Kaiken saa tilattua kotiovelle.

Tarve selkokielelle kasvaa.
Kaikki kirjaston aineistot maks. 100 sivua.

Esteettömät tilat ja selkeät opasteet.
Profiloidut robottiasiakaspalvelijat ja tekoälyn
hyödyntäminen.

Muutosvoimat

Dopamiinikulttuurin nousu
Keskittymiskyvyn ja
lukutaidon heikkeneminen
Digitalisaatio
Muiden palvelujen
esimerkki
Sosiaalinen media

Avainsanat

digitalisaatio
nopeus
esteettömyys
selkokieli
kotiinkuljetuspalvelu

Esimerkkejä signaaleissa: Mckirjasto - helpoimman kautta, palvelut kotiovelle

Miten huomioidaan kirjastossa? Selkokieli, esteettömyys, helppo rekisteröityminen, robotit ja tekoäly

TRENDIPOIMINTOJA

Rajoitettu kirjasto

Yhdenvertaisuudesta eriarvoisuuteen, sananvapaudesta valvottuun toimintaan

Mikä muuttuu?

Kirjaston käyttö on rajattu eikä kaikilla ole pääsyä kirjastoon. Lain keinoin rajoitetaan kirjaston toimintaa. Julkisvaroin rahoitettu kirjastoverkosto on valjastettu valtion propagandan välineeksi. Lukutaidon ja oppimisen rajoittaminen on osa tätä. Syvällinen lukutaito on harvojen oikeus.

Taustalla vaikuttaa valvottu, jakautunut ja totalitääriäinen yhteiskunta, jossa ihmisiä rankataan eriarvoisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Totuus ja ihmiskunnan historia on hämärtynyt. Ns. oikeaa tietoa ei ole. Kaikki tieto on tarjottua.

Muutosvoimat

Sananvapauden kehitys
Demokratia uhattuna
Totuudenjälkeinen aika

Avainsanat

valvonta
propaganda
kielletyt kirjat
eriarvoisuus
mielivaltaisuus
keinotekoinen todellisuus

Esimerkkejä signaaleissa: Poliittiset vaikuttamisyritykset kirjastojen tapahtumissa ja toiminnassa, kirjojen kieltäminen

Miten huomioidaan kirjastossa? Varautuminen vaikutusyrityksiin, ajanhermolla pysyminen, mediakasvatus

TRENDIPOIMINTOJA

Suvaitsematon kirjastoasiakas

Polarisoituminen etenee yhteiskunnassa ja kirjasto joutuu ristiriitojen polttopisteeseen

Mikä muuttuu?

Yleiset kirjastot asetetaan yhteiskunnallisessa keskustelussa poliittiselle nelikentälle ja leimataan puolueellisiksi.

Ulkopuolelta tulee pyrkimyksiä vaikuttaa kirjastoammattilliseen työhön ja kyseenalaistaa sitä.

Kirjaston kokoelmia halutaan sensuroida ja määritellä kirjaston "oikeanlainen" käytötapa. Toivotaan lisää kuria ja järjestystä kirjastoon esim. vartijoiden muodossa.

Taustalla vaikuttavat populismin ja vihapuheen lisääntyminen, sosiaalisen median algoritmit ja somekuplat, eriarvoistumiskehitys ja kapitalismi. Kirjastoammattilaisten ammatillinen identiteetti rapautuu.

Muutosvoimat

Eriarvoistuminen
Kapitalismi
Populismi
Vihapuhe
Some ja algoritmit

Avainsanat

järjestyshäiriöt
polarisaatio
ideologiset taistelut

Esimerkkejä signaaleissa: Poliittiset vaikuttamisyritykset kirjastojen tapahtumissa ja toiminnassa, kirjojen kieltäminen

Miten huomioidaan kirjastossa? Demokratiatyö, erilaisten ihmisten törmäyttäminen, varautuminen

TRENDIPOIMINTOJA

Leikattu kirjasto

Kuntien heikkenevä talous ohjaa säästämään myös kirjaston palveluista.

Mikä muuttuu?

Valtionosuuksien pieneneminen ja väestöpohjan vanheneminen pistävät kuntien taloudet kovalle.

Pohditaan, mitä kirjasto voisi pienimmillään olla, jotta lain kirjain täyttyy.

Riittääkö esimerkiksi pelkkä kansallinen e-kirjasto? Voisiko kirjastopalvelun ostaa ulkopuolelta, esimerkiksi palvelun tuottavalta yritykseltä?

Kunta lopettaa kirjastopalvelujen järjestämisen vedoten e-kirjaston palveluihin. Kunta ostaa palvelut niitä tuottavilta yrityksiltä.

Muutosvoimat

Resurssipula
Valtionosuuksien
pientyminen
Väestön ikääntyminen
Kansallinen e-kirjasto

Avainsanat

talouden
tasapainottamisohjelma
väestönkehitys
kuntatalous
digitalisaatio

Esimerkkejä signaaleissa: Säästouutiset, yhdistelmänimkkeet rekrytoinneissa

Miten huomioidaan kirjastossa? Näkyvyyskampanjat, päättäväiestintä, resurssiviisaus, yhteistyö